

Vesipelleilyä

Ennen muinoin olimme rähmällään Neuvostoliittoon. Nyt joidenkin mielestä olemme sitä Euroopan unioniin. Kumpi lie parempi? Silloin ennen Helsingin kaupungin vedenpuhdistuksesta vastasi jämerä kaupungininsinööri Terttu Raveala. Hän uskalsi julkisuudessakin sanoa totuuksia Suomenlahden tilanteesta.

Suomenlahden kunto riippuu täysin Pietarin jätevesien puhdistamisesta. Raveala totesi ykskantaan eräässä televisiohaastattelussa 70-luvulla, että Leningradin jätevesien puhdistus on lähinnä mekaanista. Jotakin välillä hetekasta hiirenraatoon saadaan poistettua, mutta kaikki pienemmät törtyt pääsevät Nevaan ja edelleen mereen. Ja siltä ne vedet silloin näyttivät ja haisivat, hyi!

Suomi on nyt sekaisin. Vuonna 2004 saatettiin voimaan asetus talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten ulkopuolisilla alueilla. Laki koskee haja-asutusalueita, siis tavallista suomalaista maaseutua. Vaikkei laki minua heilautakaan, lueskelin sen pääpiirteittäin läpi.

Ensiksikin, se on asetus, siis lakia ”alempiarvoisempi”. Ministerinä oli silloin veikkonen Västanfjärdistä, herra Enestam, joka muiden toimiensa ohella söi Itämeren silakkaa ja antoi mittauttaa kehostaan jäämät. Ne eivät lopultakaan olleet kovin hälyttävät. Asetus pitää nyt ministeri Lehtomäkeä pinteessä, eikä hän oikein tiedä miten sanansa panisi. Ei taida tietää paljoa itse asiastakaan.

Lait ovat yleensä aika työlästä luettavaa. Tämän uudehkon tekstin kohdalla täytyy kyllä antaa vapauttava tuomio lainlaatioille, ainakin kielen suhteen. Asetus on ihan ymmärrettävästi kirjoitettu, ja sen idean kyllä tajuaa. Siitä huolimatta asiat ovat ajautuneet umpikujaan.

Asetuksen ydin on hyvin konkreettinen. Se määrää tiettyjä arvoja, siis lukuarvoja jätevesille. Ensimmäiseksi tulee kuormitusluku, joka kuvaa yhden ihmisen jätevesien luontoon laskemaa orgaanisen aineen määrää, fosforia ja typeä tiettyä aikana. Lukuarvot perustuvat laajoihin tutkimuksiin ja ovat varmaan ihan oikeita.

Seuraava kohta onkin sitten kinkkisempi. Määrätään tarkkaan, kuinka paljon kuormitusta on vähennettävä. Tavoitteet ovat orgaanisen aineen osalta vähintään 90, kokonaisfosforin osalta vähintään 85 ja kokonaistypen osalta vähintään 40 prosenttia verrattuna käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen. Asetukseen sisältyy sitten tavan mukaan monenlaisia poikkeuksia.

Vaatimukset ovat tavallaan järkeviä. Homma meni metsään vasta kun yritettiin siirtää puhdistuslaitteita laboratorioista takapihoille. Vempeleet eivät toimi edes kesällä saattikka paukkupakkasilla. Pikkumökin omistaja on nyt ihmeissään, kun muutaman tonnin pönttöjä pitää yhtenään rassata. Eniten tietysti kyrsii, ettei kertaluokkaa pahempia vesiemme saastuttajia saada rotuun.

Samaan aikaan näytetään telkkarissa kuvia perustuslakivaliokunnan istunnoista. Kunkin jäsenen edessä pöydällä kököttää pari puolen metrin korkuista paperipinkkaa. Tavallinen mökin eukko ja ukko tajuaa heti, että noilla ei ole enää homma hanskassa.

Ja sitten mietitään, onko kyse perustuslaista. Perustuslaki tai ei, mutta persut eivät ole pysyvä housuissaan.

pajen